

Java Web Development

Modul 2

Termin 4

Sadržaj

- 1. Nedostaci dosadašnjeg pristupa u generisanju dinamičkog HTML sadržaja
- 2. Template engine
- 3. Thymeleaf
 - I. standardni dijalekat
 - II. izrazi
 - III. način popunjavanja šablona
 - IV. podešavanje
 - V. izvor podataka
 - VI. tok kontrole
- GET
 - I. Bez parametara
 - II. Sa parametrima u URL-u
- 5. zadatak za vežbu
- 6. domaći

Nedostaci dosadašnjeg pristupa u generisanju dinamičkog HTML sadržaja

- dizajn stranica (HTML) i programska obrada (Java) su pomešani u istim datotekama
- teško je razdvojiti funkcije dizajnera i programera
- jako je nepraktično rukovati HTML kodom unutar String literala u Java klasama
- svaka promena u izgledu stranice zahteva kompajliranje controller-a i ponovno pokretanje aplikacije (Eclipse doduše ovo obavlja automatski i brzo)

Ideja

• zameniti mnogo HTML-a sadržanog u malo programskog koda sa...

```
out.append(
       "<div class=\"row\">\r\n" +
           <div class=\"col\">\r\n" +
              \r\n" +
                 <thead>\r\n" +
                     \langle tr \rangle \langle r \rangle r +
                        Redni broj\r\n" +
                        Naziv\r\n" +
                        \r\n" +
                     \r\n" +
                 </thead>\r\n'' +
                 \r\n"
   );
for (int it = 0; it < zanrovi.size(); it++) {</pre>
   out.append(
          "\r\n" +
               <td class=\"text-end\">" + (it + 1) + "\r\n" +
               <a href=\"/zanrovi/prikaz?id=" + zanrovi.get(it).getId() + "\">" + zanrovi.get(it).getNaziv() + "</a>\r\n" +
               <a href=\"/filmovi?zanrId=" + zanrovi.get(it).getId() + "\">filmovi</a>\r\n"
          "\r\n" +
      );
out.append(
              \r\n" +
           \r\n" +
       </div>\r\n" +
   "</div>"
);
```

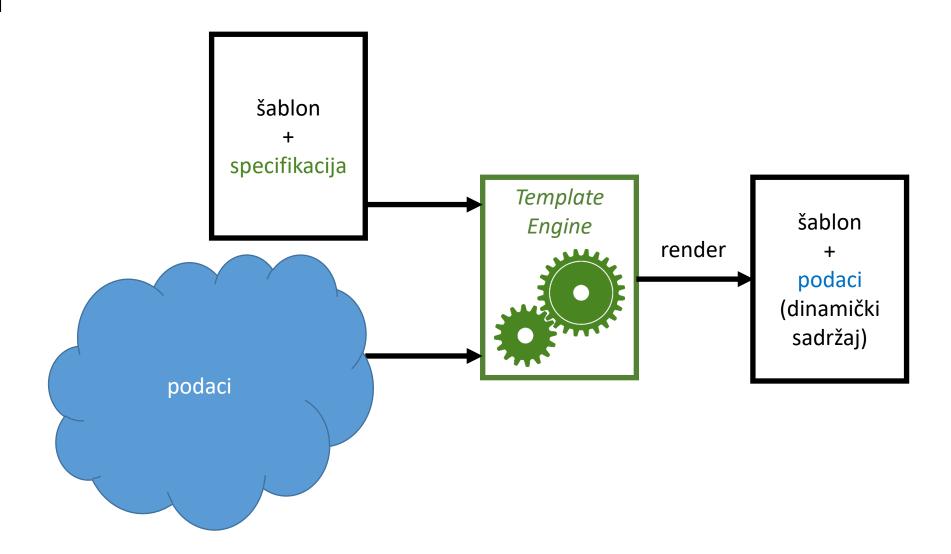
Ideja

... malo programskog koda sadržanog u mnogo HTML-a!

```
<div class="row">
 <div class="cot">
   <thead>
       >
         Redni broj
         Naziv
         </thead>
     1
         <a th:href="//zanrovi/prikaz?id=${itZanr.id}/" th:text="${itZanr.naziv}">žanr 1</a>
         <a th:href="//filmovi?zanrId=${itZanr.id}/">filmovi</a>
       </div>
</div>
```

- softverska komponenta koja ima za zadatak da automatski u proizvoljan tekstualni šablon, napisan određenom sintaksom, ubaci odgovarajuće podatke na posebno unapred obeležena mesta i na specificirani način
- template engine može biti deo framework-a ili može biti 3rd-party biblioteka
- programer piše statičke tekstualne šablone u pogodnom *editor*-u za odabranu sintaksu, a zatim šablone dopunjuje specifikacijom na osnovu koje će *template engine* za vreme izvršavanja ubaciti odgovarajuće podatke
- način pisanja specifikacije zavisi od samog template engine-a
- template engine-u je pored tekstualnog šablona sa specifikacijom potreban i izvor podataka da bi proizveo konačan rezultat
- ako je šablon statički HTML dokument, tada iz njega nastaje dinamički HTML sadržaj

Ideja

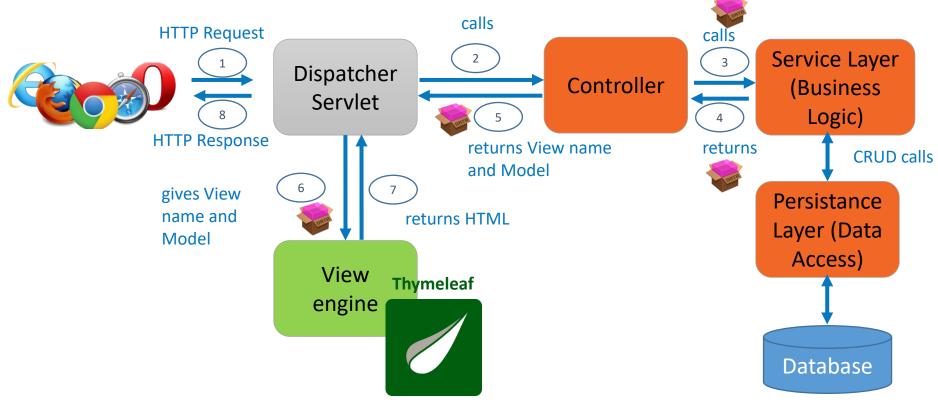

thyme = majčina dušica

- moderan *open source template engine* baziran na *Java* programskom jeziku
- može se koristiti u sklopu web aplikacija ili samostalno za druge namene
- podržava XML, XHTML i HTML5 sintakse
- dobro integrisan u *Spring Framework*, pa se u sklopu njega vrlo jednostavno koristi za generisanje dinamičkog HTML sadržaja od strane servera

Arhitektura

U kontekstu HTML dokumenata, šablon je moguće popuniti na sledeće načine:

- popunjavanjem tekstualnog sadržaja elemenata
- popunjavanjem vrednosti atributa
- uslovnim prikazom elemenata i atributa
- ponavljanjem elemenata ili grupe elemenata
- način pisanja specifikacije na osnovu koje će Thymeleaf popuniti HTML šablon se naziva dijalekat
- Thymeleaf podržava više dijalekata
- Standardni dijalekat predviđa posebne HTML atribute za specifikaciju načina popunjavanja šablona
- atribut specificira <u>šta</u> *Thymeleaf* treba da obavi za element u okviru kog je naveden, a vrednost atributa specificira kako će to da se obavi

Standardni dijalekat

- oslanja se na direktive
- oblik: <element th:atribut="izraz"></element>

```
<div class="row">
 <div class="col">
   <thead>
       Redni broj
         Naziv
         </thead>
     1
         <a th:href="//zanrovi/prikaz?id=${itZanr.id}/" th:text="${itZanr.naziv}">žanr 1</a>
         <a th:href="//filmovi?zanrId=${itZanr.id}/">filmovi</a>
       </div>
</div>
```

Izrazi

- vrednost atributa je tipično određena izrazima
- izračunavanje izraza rezultuje nekom vrednošću određenog tipa (tekstualnog, numeričkog, boolean, null i sl., ili može biti i referenca na objekat)

Postoji više vrsta izraza od kojih ćemo se ograničiti na:

- \${...} : variable expressions (izračunavaju vrednost na osnovu promenljivih)
- ostatak se može pronaći na sledećoj adresi: https://www.thymeleaf.org/doc/articles/standarddialect5minutes.html

Izrazi (variable expressions)

- izračunavaju vrednost na osnovu promenljivih
- oblik: \${identifikator.property}
- da bi se atibuti objekata mogli čitati, oni moraju imati implementirane getter e

```
samo prvi
karakter nakon
get prefiksa se
umanjuje

public class Zanr {
    private Long id;
    private String naziv;
    private String naziv;
}

public String getNaziv() {
    return naziv;
}
```

Izrazi (variable expressions)

- izračunavaju vrednost na osnovu promenljivih
- oblik: \${identifikator.property}
- da bi se atibuti objekata mogli čitati, oni moraju imati implementirane getter e

```
samo prvi
karakter nakon is
prefiksa se
umanjuje

public class Korisnik {
    private String korisnickoIme;
    private String lozinka;
    private String eMail;
    private String pol;
    private String pol;
    private String pol;
    private boolean administrator;
    }
    return administrator() {
        return administrator;
    }
}
```

Izrazi (variable expressions)

• ako je *property* nekog objekta takođe objekat, može se čitati i *property* tog objekta, itd. do proizvoljne dubine

```
projekcija.getFilm().getId()

${projekcija.film.id}
```

Upis tekstualnog sadržaja u HTML elemente

- u element se dodaje novi (nestandardni) HTML atribut th:text
- kao vrednost tog atributa se navodi izraz
- nakon popunjavanja šablona (*render*-ovanja), atribut će <u>nestati</u>, a vrednost izraza će se upisati u sadržaj elementa

trajanje:182

Supstitucija

- važi za bilo koji tekstualni izraz
- izraz se umeće između znakova / zajedno sa statičkim tekstom
- nakon popunjavanja šablona (render-ovanja), vrednost izraza će se dodati na tekst između znakova /
- oblik: |statički_tekstizraz|

```
"<
```

Ponavljanje HTML elemenata

- ako se u elementu navede atribut th:each, element zajedno sa svojim podelementima se ponavlja za svaki element kolekcije koja je određena izrazom
- oblik: <element th:each="element, status: \${kolekcija}">...</element>
- element promenljiva poprima vrednost jednog po jednog elementa kolekcije
- *status* je pomoćna promenljiva koja sadrži dodatne informacije o iteraciji kroz elemente kolekcije:
 - o index: indeks tekuće iteracije, počevši od 0
 - o count: broj prođenih elemenata kolekcije
 - o **size**: ukupan broj elemenata kolekcije
 - o **even/odd**: vraća *true* ako je indeks tekuće iteracije neparan/paran
 - o **first**: vraća *true* ako je tekući element prvi u kolekciji
 - o **last**: vraća *true* ako je tekući element poslednji u kolekciji

</div>

Ponavljanje HTML elemenata

```
<div class="row">
 <div class="col">
   <thead>
       Redni broj
         Naziv
         </thead>
     1
         <a th:href="//zanrovi/prikaz?id=${itZanr.id}/" th:text="${itZanr.naziv}">žanr 1</a>
         <a th:href="//filmovi?zanrId=${itZanr.id}/">filmovi</a>
     itZanr i status su
   </div>
```

lokalne promenljive koje su dostupne u svim podelementima

```
<div class="row">
  <div class="cot">
    <thead>
         Redni broj
           Naziv
           </thead>
       1
           <a th:href="/zanrovi/prikaz?id=1">naučna fantastika</a>
           <a th:href="/filmovi?zanrId=1">filmovi</a>
         2
           <a th:href="/zanrovi/prikaz?id=2">akcija</a>
           <a th:href="/filmovi?zanrId=2">filmovi</a>
         3
           <a th:href="/zanrovi/prikaz?id=3">komedija</a>
           <a th:href="/filmovi?zanrId=3">filmovi</a>
         4
           <a th:href="/zanrovi/prikaz?id=4">horor</a>
           <a th:href="/filmovi?zanrId=4">filmovi</a>
         5
           <a th:href="/zanrovi/prikaz?id=5">avantura</a>
           <a th:href="/filmovi?zanrId=5">filmovi</a>
         </div>
```

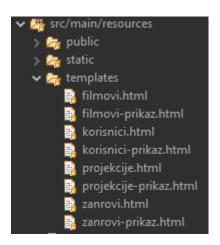
</div>

Podešavanje

• da bi se *Thymeleaf* uključio u *Spring Boot* projekat, sledeća međuzavisnost se mora dodati u *pom.xml* datoteku:

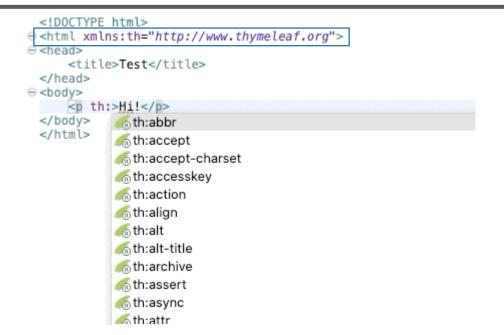
Podešavanje

• Thymeleaf šabloni se smeštaju u templates poddirektorijum resource direktorijuma projekta:

Podešavanje (opciono)

- da bi *Eclipse*-ov HTML editor imao kontekstno-zavisnu podršku za *Thymeleaf* direktive potrebno je instalirati *plugin* sa ove adrese:
 https://marketplace.eclipse.org/content/thymeleaf-plugin-eclipse
- nakon toga je još potrebno dodati Thymeleaf namespace u korenski element HTML dokumenta u svakom šablonu

Tok kontrole:

- 1. zahtev stiže do *controller*-a
- controller popunjava ModelMap objekat podacima zavedenim pod unapred odabranim ključevima
- 3. controller prosleđuje Thymeleaf-u naziv šablona

 koristi se kada potrebno generisati dinamički HTML sadržaj na osnovu podataka koji su dobijeni iz servisnog sloja (čitanje iz baze, obrada i sl.)

GET (bez parametara)

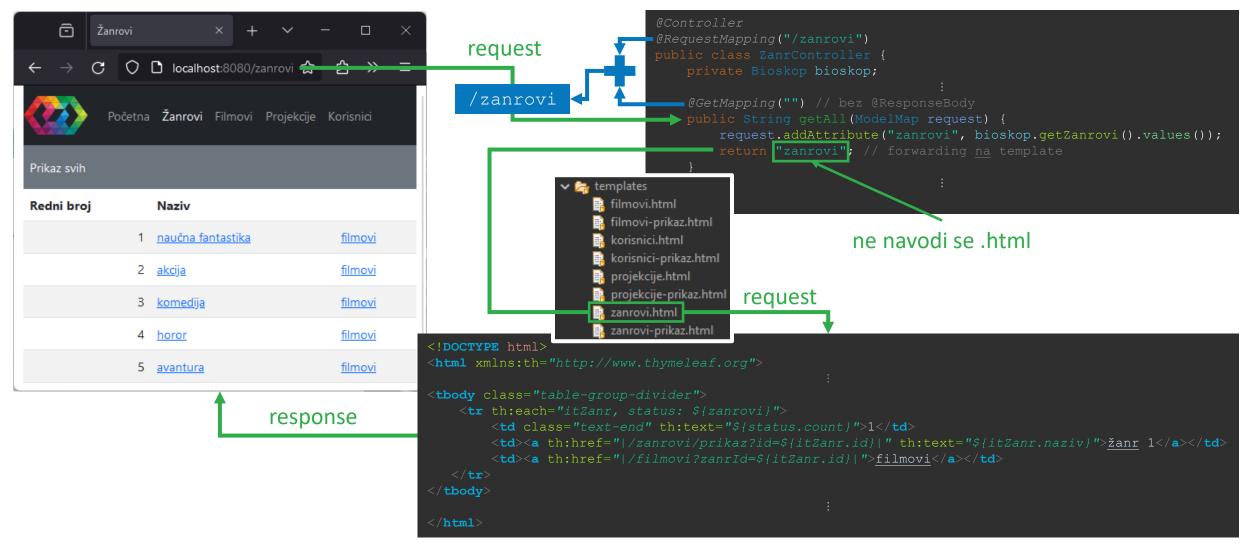
• Služi za traženje podataka od servera.

Primer HTTP zahteva:

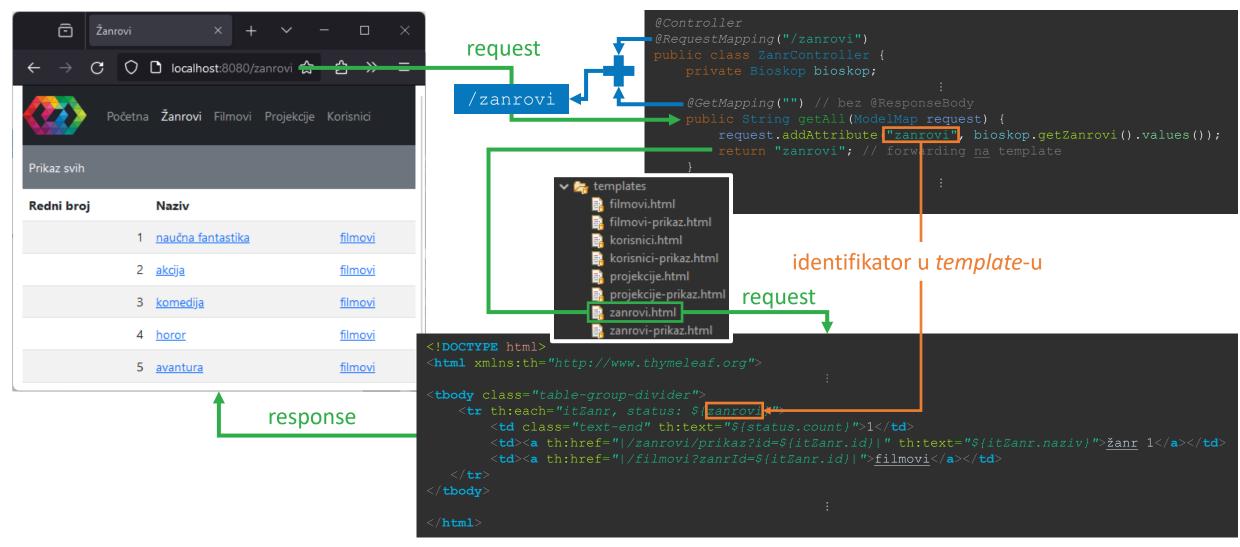
GET /zanrovi HTTP/1.1

Host: localhost:8080

GET (bez parametara)

GET (bez parametara)

Primer

• com.ftninformatika.jwd.modul2.termin4.bioskop

GET (URL sa parametrima)

- Služi za traženje podataka od servera.
- Kod GET metode, posle znaka "?" zapisuju se vrednosti URL promenjivih u obliku ključ=vrednost&ključ=vrednost ...
- Ovakvi parametri se nazivaju query parametri.

Primer HTTP zahteva:

GET /zanrovi/prikaz?id=1 HTTP/1.1

Host: localhost:8080

Spring Boot

Preuzimanje parametara

- Prihvatanje podataka koristeći @RequestParam anotaciju argumenata handler metode
- @RequestParam se koristi za preuzimanje parametara upita, parametara iz formi i fajlova iz zahteva.
- Ime argumenta metode mora da se poklapa sa imenom ulaznog parametara forme
- Moguća je automatska konverzija parametara u primitivni tip ili objekat wrapper klase

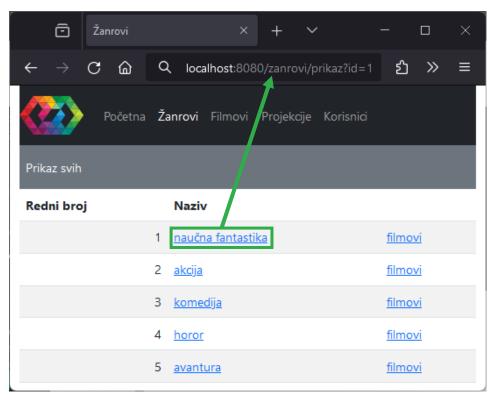
```
@GetMapping("/prikaz")
public String get(ModelMap request, @RequestParam long id) {
    request.addAttribute("zanr", bioskop.getZanrovi().get(id));
    return "zanrovi-prikaz";
}
```

Spring Boot

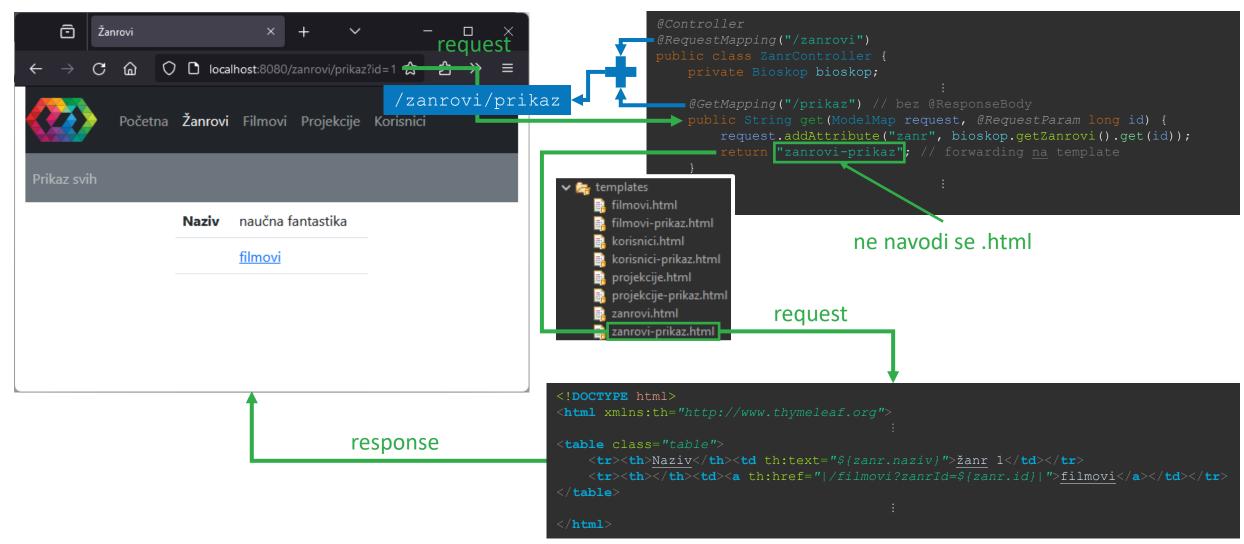
Preuzimanje parametara

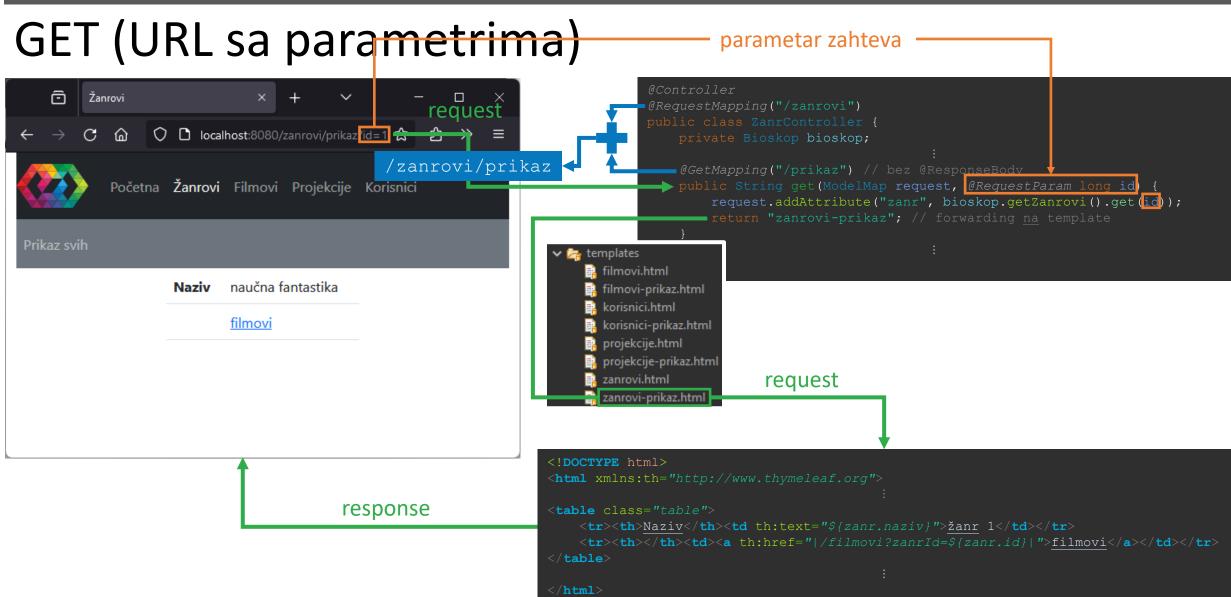
- @RequestParam anotacija može biti dodatno opisana atributima name, value, required i defaultValue
- Atribut value se koristi kada je ime parametra različito od imena promenjive u handler metodi @RequestParam(value="ime") ili skraćena anotacija @RequestParam("ime")
- @RequestParam može biti i opcioni ukoliko se navede da je required=false. U tom slučaju treba voditi računa da taj parametar može imati i null vrednost ukoliko nije prosleđen
- Varijanta opcione vrednosti @RequestParam za koji se može zadati predefinisana vrednost (ako se ne prosledi) moguće je sa atributom defaultValue

GET (URL sa parametrima)

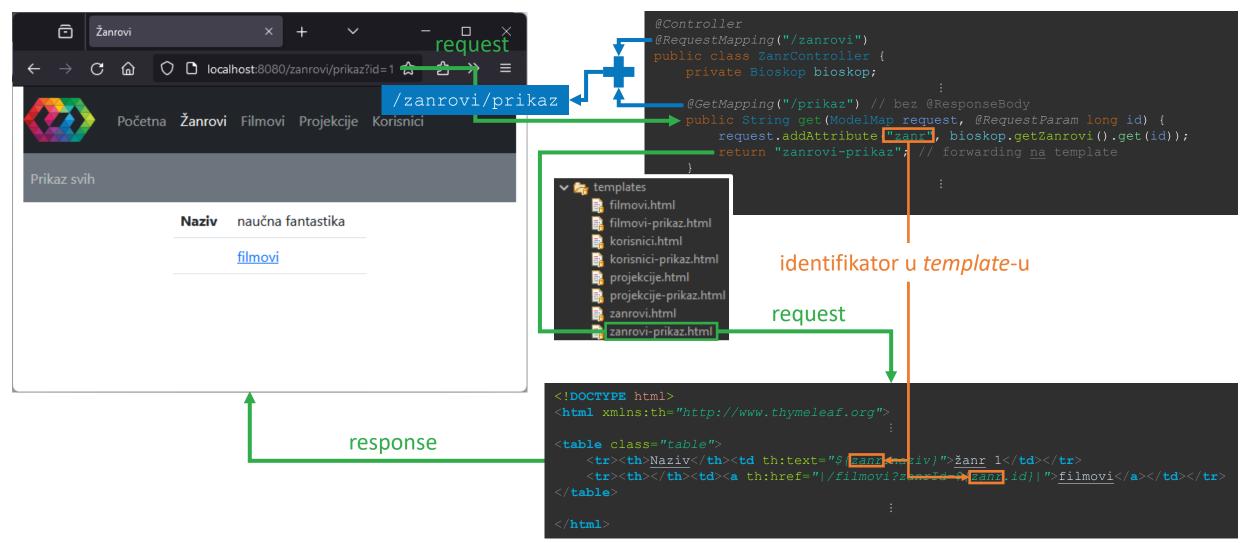

GET (URL sa parametrima)

GET (URL sa parametrima)

Primer

• com.ftninformatika.jwd.modul2.termin4.bioskop

Izrazi (variable expressions)

• izrazi mogu biti i logički

korisnik == null

Izrazi (variable expressions)

• postoje i uslovni izrazi

Izrazi (variable expressions)

- izrazi mogu sadržati i pozive ugrađenih funkcija
- oblik: \${#klasa.funkcija(argument1, argument2, ...)}

```
film.getZanrovi().contains(itZanr)

${#Lists.contains(film.zanrovi, itZanr)}

korisnik.getPol().equals("muški")

${#strings.equals(korisnik.pol, 'muški')}

projekcija.getDatumIVreme().format(DateTimeFormatter.ofPattern("dd.MM.yyyy. HH:mm"))

${#temporals.format(projekcija@atumIVreme, 'dd.MM.yyy. HH:mm')}

samo prvi karakter nakon

prefiksa se umanjuje!
```

Zaključak

- Priprema/obrada podataka i prikaz podataka se sada nalaze u različitim datotekama!
- HTML kod je mnogo lakše *debug*-ovati u HTML *editor*-u nasuprot tome kad bi bio zapisan u *String* literalima u *controller*-ima!
- Programski kod je mnogo lakše debug-ovati u controller-ima!

- Thymeleaf korisititi kada god je potrebno dinamičko generisanje HTML sadržaja!
- HTML kod nikada više ne upisivati u String literale u controller-ima!

Zadatak

• Implementirati generisanje dinamičkog HTML sadržaja uz pomoć *Thymeleaf*-a za kategorije.

U folderu *domaći* se nalazi projekat koji možete da iskoritite za izradu zadatka. U folderu *html* u okviru projekta *restoran* se nalaze html datoteke koje možete iskoristiti za kreiranje šablona. Potrebno je izmeniti kontroler po uzoru na projekat bioskop, tako da ima *handler* metode za dobavljanje svih kategorija i za prikaz informacija o konkretnoj kategoriji.

Domaći zadatak

Implementirati generisanje dinamičkog HTML sadržaja uz pomoć *Thymeleaf*-a za ostatak aplikacije.

Dodatni materijali

- https://www.thymeleaf.org/doc/articles/standarddialect5minutes.html
- https://www.thymeleaf.org/doc/tutorials/3.0/usingthymeleaf.html